

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref
25/3030-

Dato
8. juli 2026

Vedtak i klagesak - Avslag på søknad om Lindlandsaga kraftverk - Risør og Tvedestrand kommune i Agder

Lindlandsaga Kraftverk AS har i brev av 6. januar 2026 klaget på Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) vedtak, datert 16. september 2025, om avslag på konsesjonsbehandling av Lindlandsaga kraftverk i Risør og Tvedestrand kommuner i Agder.

NVE vurderer at det ikke er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vedtaket av 16. september 2025. Klagen er oversendt Energidepartementet for endelig avgjørelse.

1. Bakgrunn

Lindlandsaga kraftverk AS søker om å bygge Lindlandsaga kraftverk på en strekning som er behandlet tidligere, da med navnet «Lille Lindland minikraftverk». Søknaden ble avslått av NVE i vedtak datert 18. desember 2013 og av daværende Olje- og energidepartementet i klagevedtak datert 7. november 2014.

Lindlandsaga kraftverk vil utnytte vann fra Nærestadelva i Nærestadvassdraget som inngår i det vernede vassdraget Vegårsvassdraget. Vassdraget har vært vernet siden 1986. Vernegrunnlaget knytter seg blant annet til landskapet, naturmangfoldet og omfattende kulturminner, som møller og sager.

I den nye søknaden er det søkt om inntak og avløp ved henholdsvis kote 103 og 31. Det er planlagt å utnytte en maksimal slukeevne på 460 l/s, ca. 30 prosent av middelvannføringen. Forventet årlig middelproduksjon er på ca. 1,7 GWh. Sammenlignet med forrige søknad er tiltak ved Atthaldsdammen utelatt og slukeevnen endret for å tilstrekkelig ivareta hydrologien i vassdraget. I tillegg planlegges det å legge rørtraseen nedgravd under skogsbilvei.

NVE mener at selv med de endringer som foreslås, vil de tekniske inngrepene fremdeles være av et slik omfang at ulempene er større enn fordelene ved utbyggingen i det verna vassdraget. NVE vurderer at det ved søknad om bygging av Lindlandsaga kraftverk ikke har brakt inn noe nytt som ikke allerede er vurdert ved behandlingen av «Lille Lindland minikraftverk».

2. Klagen

Klager anfører at tiltakene ikke er like omfattende som i 2013 og ber om at søknaden behandles på nytt. Klager viser blant annet til at det er hogget mye skog i området, at det er etablert en skogsbilvei som trykkrøret planlegges nedgravd under, og at inngrepene ved Atthaldsdammen er trukket ut av søknaden. Videre vises det til at Savannsdammen er i dårlig stand og vil rehabiliteres som en del av kraftverksutbyggingen. Til forskjell fra 2013, skal dammen bare rehabiliteres og ikke ombygges.

Klager har i forbindelse med saksbehandlingen fått utdype sine anførsler i et møte med departementet 23. mars 2026, sammen med representanter fra Risør og Tvedestrand kommuner. Utover de momentene som er beskrevet i avsnittet overfor ble noen ytterligere momenter særlig fremhevet. Klager viser til at slukeevnen er redusert til å være innenfor det NVE skal ha vurdert som akseptabelt i 2013. Videre mener klager at de samlede endringene av fysiske inngrep fra 2013, både for dam og rørgate, gjør tiltaket vesentlig mindre inngripende. I tillegg løfter klager frem bedret økonomisk lønnsomhet og kulturminneverdien ved å gjenoppføre Lindlandsaga, som eneste vandrevne sag i Nærestadvassdraget.

Risør, Tvedestrand og Vegårshei kommuner støtter klagen, og ber om at berørte parter får gi innspill gjennom høring. Agder fylkeskommune har i en uttalelse sendt til departementet trukket frem Lindlandsagas verdi som bevaringsverdig kulturmiljø. Fylkeskommunen peker blant annet på at restaurering av saga sikrer kunnskapsformidling, samtidig som det ved eventuell konsesjon er viktig å på best mulig måte ivareta anlegget som kulturmiljø.

3. NVEs vurdering av klagen

NVE mener de allerede har vurdert de forhold klager tar opp. Når det gjelder vedlikehold av eksisterende dam, påpeker NVE at dameier har et selvstendig vedlikeholdsansvar, jf. vannressursloven § 41.

NVE kan ikke se at det er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag til å endre deres vedtak av 16. september 2025.

4. Departementets merknader

NVEs vedtak om avslag på å gå videre med konsesjonsbehandling av Lindlandsaga kraftverk er et enkeltvedtak som kan påklages. Departementet vil drøfte de merknader i klagen som er nødvendige for å begrunne avgjørelsen. Departementet kan også ta hensyn til forhold som ikke er berørt i klagen.

Bringer søknaden inn nye forhold som ikke ble vurdert under behandlingen av «Lille Lindland minikraftverk»

Departementet forstår NVEs avslag slik at man har vurdert at vilkårene for å unnlate kunngjøring, etter vannressursloven § 24 annet ledd bokstav c, er til stede, selv om dette ikke er presisert i avslaget eller klagen. NVE argumenterer for at man allerede har vurdert saken i tidligere behandling av «Lille Lindland minikraftverk». Dersom man allerede har vurdert søknaden i tidligere saksbehandling og gitt avslag, er det «klart at søknaden må avslås», jf. bokstav c.

Det sentrale spørsmålet i vår sak er om søknaden bringer inn nye forhold av en slik karakter at den må vurderes som ny søknad eller om prosjektet allerede er blitt vurdert i søknad om bygging av «Lille Lindland minikraftverk».

Klager anfører at det er gjort flere endringer og at prosjektet er mindre omfattende på bakgrunn av avslagsgrunnene i 2013/2014. Særlig gjelder dette endring av slukeevne og utelatelse av Atthaldsdammen. NVE vurderer at endringene i slukeevne er akseptable hydrologisk sett, men at ulempene ved de tekniske inngrepene alene var tilstrekkelig for avslaget i 2013 og 2014 og viser til at departementet skal ha lagt dette til grunn i sin klagebehandling. Departementet mener klagevedtaket ikke kan leses slik at den gir et entydig uttrykk for at tekniske inngrepene alene ville være avslagsgrunn. Departementet vurderer derfor at man ikke kan se bort ifra endret slukeevne som et nytt forhold.

Utelatelse av Atthaldsdammen, nedskalering av tiltaket ved Savannsdammen, og justert rørgatetrasé er alle tiltak som kan påvirke omfanget og ulempene av de tekniske og fysiske inngrepene. Samlet sett vurderer departementet at tiltakene er av en slik karakter at det utgjør nye og endrede forhold fra forrige søknad.

I tillegg er hensynet til kulturminneverdi, søkt ivaretatt gjennom gjenreising av saga, et nytt forhold som ikke var en del av søknaden til «Lille Lindland minikraftverk». Kulturminner, blant annet sagbruk, utgjør en sentral del av vernegrunnlaget i Vegårsvassdraget. Sammenholdt med Agder fylkeskommune sin uttalelse, vurderer departementet at kulturminne er et nytt og relevant hensyn ved søknaden.

Departementet vurderer at det foreligger nye og endrede forhold ved nåværende søknad, sett opp mot tidligere søknad av «Lille Lindland minikraftverk». Departementet mener de nye forholdene er av en slik karakter at søknaden må vurderes som ny. Det er derfor ikke «klart at søknaden må avslås», jf. vannressursloven § 24 annet ledd. Departementet vil presisere at det ikke har tatt stilling til om det skal gis konsesjon eller ikke.

Konklusjon

Departementet vurderer at NVEs vedtak må oppheves og at søknaden skal konsesjonsbehandles av NVE.

5. Departementets vedtak

Klagen fra Lindlandsaga kraftverk AS tas til følge. Departementet opphever NVEs vedtak avslag på konsesjonsbehandling av Lindlandsaga kraftverk. Søknaden sendes til NVE for ny behandling.

Klager har rett til å kreve dekning for sakskostnader, jf. forvaltningsloven § 36.

Dette vedtaket kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd første punktum.

Med hilsen

Anja Skiple Ibrekk (e.f.)
avdelingsdirektør

Anders Stokka Meling
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Agder fylkeskommune
Norges vassdrags- og energidirektorat
Risør kommune
Statsforvalteren i Agder
Tvedestrand kommune

Adresseliste

Kleppconsult AS
Sverre Heidal